

УДК 35.078.3:364.62:159.98:355.292(477)
DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2026.3/23>

Юник І. Г.

<https://orcid.org/0000-0002-0985-1800>
Таврійський державний агротехнологічний університет

Плотніченко С. Р.

<http://orcid.org/0000-002-1500-1423>
Таврійський державний агротехнологічний університет

Беззубко Б. І.

<https://orcid.org/0000-0002-2487-1316>
Таврійський державний агротехнологічний університет

ІНСТИТУЦІЙНА МОДЕЛЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Здійснено комплексний аналіз інституційної моделі публічного управління у сфері соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців та ветеранів в Україні. Розкрито сутність інституційного механізму як багаторівневої системи взаємодії органів державної влади, місцевого самоврядування, закладів соціальної та медичної сфери, а також недержавних організацій, що спільно формують, реалізують і контролюють державну політику у сфері соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців та ветеранів. Особливу увагу приділено ролі Верховної Ради України як законодавчого та контрольного органу, а також Кабінету Міністрів України як ключового координатора виконавчої влади. Розглянуто функції центральних органів виконавчої влади, зокрема профільних міністерств, що забезпечують реалізацію спеціалізованих напрямів реабілітації. Окремо охарактеризовано діяльність регіональних та місцевих органів влади, які реалізують державну політику, організовують надання соціально-психологічних послуг та розвивають місцеву інфраструктуру підтримки військовослужбовців і ветеранів. Важливе місце відведено закладам сервісного рівня – реабілітаційним центрам, центрам психічного здоров'я, ветеранським просторам, ЦНАП та іншим інституціям, що безпосередньо надають послуги. Також проаналізовано роль недержавного сектору, який доповнює державну систему підтримки та забезпечує комплексний підхід до реабілітації. Наголошено на значенні міжвідомчої взаємодії, міжсекторального партнерства, цифровізації, фінансової координації та моніторингу ефективності як ключових механізмів функціонування системи.

На основі проведеного аналізу запропоновано авторську багаторівневу модель інституційної взаємодії, яка відображає системну інтеграцію стратегічного, центрального, регіонального, місцевого, сервісного та недержавного рівнів управління. Ефективність соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців та ветеранів залежить від узгодженості дій усіх інституцій, розвитку партнерських механізмів та орієнтації системи публічного управління на потреби людини як ключового пріоритету державної політики.

Ключові слова: публічне управління, інституційний механізм, інституційна модель, соціально-психологічна реабілітація, військовослужбовці, ветерани, ветеранська політика, міжвідомча взаємодія, прийняття управлінських рішень.

Постановка проблеми. Повномасштабна російська збройна агресія проти України спричинила значне збільшення кількості військовослужбовців, ветеранів війни та членів їхніх сімей, які

потребують комплексної соціально-психологічної реабілітації. Це суттєво посилило навантаження на інституційну систему та актуалізувало необхідність удосконалення інституційних механізмів

публічного управління у сфері соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців та ветеранів війни в Україні. Зазначена тема дослідження є також важливою у контексті розвитку та ефективного управління державним потенціалом, оскільки якісна система публічного управління у сфері соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців і ветеранів війни сприятиме відновленню людського капіталу, зміцненню соціальної згуртованості, підвищенню обороноздатності держави, а також є необхідною передумовою для сталого розвитку держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні проблематика публічного управління у сфері соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців та ветеранів війни в Україні є актуальною та перебуває в центрі уваги багатьох науковців. Зокрема дослідниками вивчено такі питання, як адміністративно-правові засади реабілітації, соціалізації військовослужбовців та систему суб'єктів державного управління (О. А. Морозов), правове регулювання реабілітації та соціальної адаптації військовослужбовців (К. М. Куркова, Л. І. Луценко-Миськів), методологічні засади публічного управління у сфері соціального захисту ветеранів (А. А. Захарін), взаємодію державних інституцій і громадянського суспільства у розвитку ветеранського руху (Р. О. Кудряшов), публічно-управлінські аспекти санаторно-курортної реабілітації (І. К. Бабова, В. С. Рожков), організаційні засади функціонування системи реабілітації в межах єдиного медичного простору (С. Л. Шостак), а також психологічні аспекти реабілітації ветеранів (В. В. Стасюк, Ю. А. Федоренко). Водночас недостатньо дослідженими залишаються питання формування комплексної інституційної моделі публічного управління у сфері соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців та ветеранів війни в Україні.

Постановка завдання. Мета статті – дослідження інституційної моделі публічного управління у сфері соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців та ветеранів війни в Україні, визначення ролі основних суб'єктів її реалізації та обґрунтування їх інституційної взаємодії.

Виклад основного матеріалу. Сучасна система соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців і ветеранів війни охоплює значну кількість суб'єктів публічного управління – органи законодавчої та виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, заклади охорони здоров'я, соціального захисту, реабілітаційні установи, а також громадські, благодійні та міжнародні орга-

нізації. Водночас ефективність її функціонування значною мірою залежить від узгодженості їхньої діяльності, чіткого розмежування повноважень, міжвідомчої координації.

У системі публічного управління соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців і ветеранів війни провідна роль належить Президенту України, оскільки він визначає стратегічне керівництво, політичну підтримку, інституційну координацію, а також ініціює законодавчі зміни, видає укази та інші нормативно-правові акти.

Верховна Рада України як законодавчий орган визначає правові основи соціального захисту військовослужбовців та ветеранів, ухвалює нормативно-правові акти щодо їх реабілітації, соціальних гарантій і психологічної допомоги, затверджує державне фінансування відповідних програм, здійснює парламентський контроль у зазначеній сфері. Інституційна участь парламенту у сфері соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців і ветеранів війни реалізується через профільні комітети, зокрема:

- Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, який безпосередньо опрацьовує законодавчі ініціативи щодо соціального забезпечення військовослужбовців, їхньої адаптації соціальної адаптації та реінтеграції ветеранів у цивільне життя, розвитку системи супроводу, підтримки сімей загиблих Захисників і Захисниць України та вдосконалення міжвідомчої координації у сфері ветеранської політики [1, с. 1];

- Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки розглядає питання військової служби, соціального та правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей;

- Комітет з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування формує політику у сфері військової медицини, спортивної та психологічної реабілітації військовослужбовців та ветеранів.

До того ж, у разі потреби парламент може створювати тимчасові спеціальні або слідчі комісії для вивчення проблем чи здійснення контролю щодо питань реалізації соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців та ветеранів.

Варто зауважити, що в «Апараті Верховної Ради України, а також у підпорядкованих підприємствах, установах і організаціях працює 863 особи, серед яких 53 є ветеранами (6%). Експерти відзначають, що рівень представництва ветеранів у межах 5–6% у державних органах може

розглядатися як позитивна тенденція, яка свідчить про поступову інтеграцію ветеранів у цивільне життя та систему державного управління. Водночас цей показник залишається недостатнім для повноцінного залучення ветеранської спільноти до ухвалення рішень» [2].

У системі органів виконавчої влади ключовим координатором у сфері соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців і ветеранів війни є Кабінет Міністрів України, діяльність якого спрямована на створення цілісної та системної державної підтримки військовослужбовців і ветеранів війни через формування нормативної бази, забезпечення ресурсної підтримки та організації міжвідомчої взаємодії всіх органів виконавчої влади.

Ветеранська політика є одним із пріоритетів уряду відповідно до чинної Програми діяльності Кабінету Міністрів України, де уряд визначив такі завдання, як «прийняття Кодексу законів про Захисників і Захисниць України, реалізація комплексної програми підтримки ветеранів війни, яка передбачатиме масштабування мережі центрів надання послуг, розвиток системи реабілітаційних послуг, надання фінансової підтримки, а також запровадження зручних цифрових сервісів для військовослужбовців та ветеранів війни, розширення мережі фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб, створення мережі державних ветеранських просторів та просторів турботи про ветерана війни в закладах охорони здоров'я, розширення пакетів медичних послуг, а також реалізація спеціальних програм для реабілітації ветеранів війни» [3]. Зазначені пріоритети демонструють комплексний підхід уряду щодо соціально-психологічної реабілітації, соціального захисту та реінтеграції військовослужбовців і ветеранів війни.

У сфері соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців і ветеранів в Україні здебільшого задіяно кілька ключових міністерств, кожне з яких виконує свою спеціалізовану функцію в межах єдиної державної виконавчої системи підтримки, зокрема:

- Міністерство у справах ветеранів України здійснює провідну роль, оскільки реалізує державну політику у сфері ветеранської підтримки, зокрема психологічної реабілітації, соціальної адаптації, розвитку ветеранських програм, мережі фахівців із ментального здоров'я;
- Міністерство охорони здоров'я України реалізує медичну складову, відповідає за організацію психіатричної та психологічної допомоги, розвиток системи реабілітаційних центрів, підготовку

медичних і психологічних кадрів, а також інтеграцію послуг із ментального здоров'я у загальну систему охорони здоров'я;

- Міністерство соціальної політики України координує соціальні аспекти реабілітації забезпечує соціальні виплати та підтримку сімей військовослужбовців і ветеранів, програми адаптації до цивільного життя та сприяє працевлаштуванню осіб, які повернулися зі служби;

- Міністерство оборони України відповідає за первинну психологічну підтримку військовослужбовців під час служби, організовує роботу військових психологів і реабілітаційних підрозділів, а також супроводжує процес відновлення після участі в бойових діях;

- Міністерство внутрішніх справ України залучається до соціально-психологічної реабілітації для окремих категорій службовців.

Таким чином, система органів виконавчої влади у сфері соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців і ветеранів війни в Україні є міжвідомчою, позаяк кожне міністерство виконує власний сегмент роботи – від медичної та психологічної допомоги до соціальної адаптації та реінтеграції у суспільство.

Доцільно зауважити, що сьогодні «у міністерствах України ветерани становлять близько 5% державних службовців. Такі дані оприлюднені у дослідженні Руху ЧЕСНО, підготовленому на основі відповідей 14 міністерств щодо кількості працевлаштованих ветеранів. Загалом у системі міністерств працює 8320 державних службовців, серед яких 379 мають ветеранський статус. Із них 322 особи є учасниками бойових дій, а 59 – особами з інвалідністю внаслідок війни» [4].

У міністерствах України з-поміж 379 ветеранів-державних службовців 129 обіймають керівні посади різного рівня. Найбільша кількість ветеранів-керівників на керівних посадах зосереджена у Міністерстві внутрішніх справ України (57), Міністерстві оборони України (21) та Міністерстві у справах ветеранів України (17). Саме ці відомства традиційно демонструють найвищий рівень залучення осіб із бойовим досвідом до управлінських процесів. У Міністерстві оборони, окрім ветеранів, працює значна кількість чинних військовослужбовців – 196 осіб, з яких 71 обіймає керівні посади. Це свідчить про специфіку кадрової структури відомства, де поєднуються як військові, так і цивільні управлінські функції. В окремих міністерствах, зокрема, міністерствах соціальної політики, фінансів, економіки, розвитку громад, а також молоді та спорту – керівні

посади займають близько половини або всі наявні ветерани-держслужбовці. Водночас у Міністерстві культури України та Міністерстві енергетики України ветерани на керівних посадах відсутні. У підпорядкованих органах виконавчої влади ситуація є нерівномірною. Найбільше ветеранів-керівників працює в Державній митній службі, Укртрансбезпеці та Державній аудиторській службі. Водночас у низці структурних підрозділів кількість таких працівників є мінімальною або відсутня. Наприклад, у Південно-Східному міжрегіональному управлінні з питань виконання кримінальних покарань лише 1 із 86 ветеранів обіймає керівну посаду. Окремі установи мають поодинокі приклади залучення ветеранів до керівного рівня, зокрема Укрдержархів, Національна соціальна сервісна служба та інші підвідомчі структури, де працює по одному ветерану-керівнику [5]. Зазначені показники демонструють, що військовослужбовці та ветерани поступово інтегруються у державне управління, значна частина з них уже займає керівні посади, хоча динаміка їх представництва є нерівномірною. Присутність військовослужбовців і ветеранів на керівних посадах сприяє формуванню ветеранської політики, яка буде більше враховувати потреби військовослужбовців та ветеранів війни.

Участь ветеранів у діяльності міністерств реалізується ще через консультативно-дорадчі органи, які виконують експертно-рекомендаційну функцію без права ухвалення управлінських рішень. Однак системний облік участі ветеранів у подібних органах відсутній. Винятком є Міністерство у справах ветеранів України, при якому діє Рада ветеранів, яка забезпечує їхню участь у формуванні державної політики

Важливими суб'єктами публічного управління у сфері соціального захисту та реабілітації військовослужбовців і ветеранів є також обласні та районні військові (державні) адміністрації. Вони забезпечують реалізацію державної та регіональної політики, координують взаємодію органів влади, закладів охорони здоров'я, соціального захисту й громадських організацій, організовують надання соціально-психологічних послуг і сприяють соціальній адаптації ветеранів. Крім того, адміністрації фінансують регіональні програми, здійснюють моніторинг якості послуг та забезпечують інформаційно-консультативну підтримку ветеранів [6].

Органи місцевого самоврядування як суб'єкти публічного управління у сфері соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців і ветеранів

війни забезпечують надання соціальних послуг та взаємодію з отримувачами допомоги на місцевому рівні. До їхніх основних повноважень належать: розроблення та реалізація місцевих програм соціального захисту, психологічної реабілітації та адаптації ветеранів; організація надання соціальних і психологічних послуг через комунальні установи; фінансування відповідних заходів з місцевих бюджетів; розвиток мережі ветеранських просторів, центрів життєстійкості та соціальних служб; координація взаємодії із закладами охорони здоров'я, соціального захисту та громадськими організаціями; сприяння працевлаштуванню, професійному навчанню та соціальній адаптації ветеранів, надання інформаційно-консультативної підтримки щодо реалізації їхніх прав і державних гарантій тощо.

Вагомою складовою системи публічного управління у сфері соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців та ветеранів є мережа спеціалізованих закладів і організацій – військові госпіталі, реабілітаційні центри, Центри життєстійкості, Центри ветеранського розвитку, Центри психічного здоров'я, Центри соціальних служб, ЦНАПи, ветеранські простори. Вони забезпечують практичну реалізацію ветеранської політики на місцях, зокрема надають комплекс медичних, психологічних, соціальних та інформаційно-консультативних послуг, забезпечують фізичну та психологічну реабілітацію, соціальний супровід, професійну адаптацію, сприяють успішній інтеграції військовослужбовців та ветеранів до мирного життя.

До того ж в Україні сформовано розгалужену систему державних, комунальних, громадських, благодійних та міжнародних організацій, які забезпечують медичну, психологічну, соціальну, юридичну та професійну підтримку ветеранів та військовослужбовців, серед яких:

- понад 100 різноманітних ветеранських осередків та хабів, які мають різну форму власності;
- більше 190 Центрів ментального здоров'я;
- мережа Центрів життєстійкості, що функціонує у понад 200 громадах України;
- широка мережа Центрів соціальних служб та ЦНАП.

Поряд із публічною системою активно функціонує недержавний сектор, представлений громадськими та ветеранськими організаціями, благодійними фондами, міжнародними гуманітарними місіями, волонтерськими ініціативами та приватними реабілітаційними центрами. Ці організації доповнюють державні сервіси, надаючи

безоплатну або частково фінансовану психологічну допомогу, соціальний супровід, юридичне консультування, фізичну реабілітацію, кар'єрне консультування, програми професійного навчання та підтримку процесу повернення ветеранів до цивільного життя.

Таким чином, сучасна інституційна модель система допомоги військовослужбовцям та ветеранам війни в Україні сформована на основі поєднання державних і недержавних ресурсів, що дозволяє забезпечити комплексний підхід до відновлення здоров'я, соціальної реінтеграції та підвищення якості життя військовослужбовців, ветеранів і членів їхніх сімей.

Разом із тим ефективність такої системи визначається рівнем координації між її суб'єктами. Це зумовлює необхідність формування цілісної моделі їхньої інституційної взаємодії. На основі проведеного аналізу пропонується модель інституційної взаємодії у сфері соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців та ветеранів, яка ґрунтується на багаторівневому управлінні (табл. 1).

Перший, стратегічний рівень взаємодії передбачає формування державної політики, законодавче забезпечення, бюджетне фінансування та державний контроль. На другому, центральному рівні від-

бувається міжвідомча та галузева взаємодія щодо реалізації державної політики, організації медичного, психологічного і соціального забезпечення, а також фінансування відповідних послуг.

На третьому, регіональному рівні забезпечуються координація діяльності установ, реалізація державних і регіональних програм, моніторинг та контроль якості надання послуг. Четвертий, місцевий рівень взаємодії спрямований на реалізацію місцевих програм, фінансування заходів, розвиток мережі соціальних сервісів та безпосередню підтримку військовослужбовців і ветеранів війни. П'ятий, інституційний рівень (сервісний) забезпечує надання медичної, психологічної, соціальної, адміністративної та реабілітаційної допомоги відповідними установами. Шостий рівень – недержавний, який реалізує програми психологічної підтримки, соціальної адаптації, професійної реінтеграції та гуманітарної допомоги.

Запропонована авторська модель демонструє, що система соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців та ветеранів функціонує як багаторівнева інституційна мережа, у якій взаємодіють суб'єкти державного управління, місцевого самоврядування, заклади охорони здоров'я, соціальної сфери та недержавний сектор. Ефективність

Таблиця 1

Модель інституційної взаємодії публічного управління у сфері соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців та ветеранів України

Основні суб'єкти	Форми взаємодії
I. Стратегічний рівень взаємодії	
Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України	Закони, державні програми, постанови, бюджетне фінансування, парламентський контроль
II. Галузевий рівень взаємодії (центральный)	
Міністерство у справах ветеранів, МОЗ, Міністерство соціальної політики, Міністерство оборони, МВС, НСЗУ	Міжвідомча координація, державні цільові програми, електронний обмін даними
III. Регіональний рівень взаємодії	
Обласні та районні військові (державні) адміністрації	Координаційні ради, регіональні програми, міжвідомчі робочі групи
IV. Місцевий рівень взаємодії	
Органи місцевого самоврядування	Місцеві програми, соціальне замовлення, співпраця з громадськими організаціями
V. Інституційний рівень взаємодії (сервісний)	
Госпіталі, реабілітаційні центри, Центри психічного здоров'я, Центри життєстійкості, Центри ветеранського розвитку, Центри соціальних служб, ЦНАП, ветеранські простори	Мультидисциплінарні команди, маршрутизація ветеранів, індивідуальний супровід
VI. Недержавний рівень взаємодії	
Громадські організації, благодійні фонди, міжнародні організації, волонтерські ініціативи, приватні реабілітаційні центри, ветеранські об'єднання	Партнерські проєкти, грантові програми, меморандуми про співпрацю, соціальне партнерство

Джерело: розроблено авторами.

функціонування зазначеної інституційної моделі соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців і ветеранів війни значною мірою залежить від узгодженості дій суб'єктів публічного управління. З огляду на комплексність потреб військовослужбовців та ветеранів війни, жодний окремих орган не може забезпечити повний спектр послуг, тому система ґрунтується на міжвідомчій взаємодії, міжсекторальному партнерстві, цифровій інтеграції, соціальному партнерстві та спільному фінансуванні програм.

Останніми роками в Україні розвиваються нові форми інституційної підтримки ветеранів, які інтегруються у систему публічного управління. Серед них – Програма ветеранського лідерства, спрямована на підготовку ветеранів до роботи в органах публічної влади та громадському секторі, що сприяє формуванню кадрового резерву та посиленню їхнього представництва в ухваленні рішень. Перспективним цифровим інструментом є платформа «Жити назустріч», яка об'єднує інформацію про послуги, психологічну підтримку, працевлаштування, навчання та соціальну адаптацію ветеранів. Важливу роль відіграють Центри повернення, що забезпечують комплексний супровід демобілізованих військовослужбовців, включаючи психологічну, соціальну, юридичну допомогу, професійну орієнтацію та підтримку сімей.

Подальший розвиток отримує мережа ветеранських просторів як локальних центрів взаємодії

влади, громадських організацій і ветеранської спільноти, де формується індивідуальний маршрут отримання послуг. Значний внесок у цьому напрямку роблять громадські та ветеранські організації, які впроваджують інноваційні практики соціально-психологічної реабілітації, серед яких рівне консультування («ветеран – ветерану»), арт-і спортивна терапія, професійна адаптація тощо. Їхня взаємодія з державою підвищує ефективність публічного управління загалом та розширює доступність послуг для військовослужбовців і ветеранів війни в Україні.

Висновки. Отже, інституційна модель публічного управління у сфері соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців і ветеранів війни в Україні є багаторівневою та міжвідомчою, об'єднує органи державної влади та місцевого самоврядування, заклади охорони здоров'я, соціальні служби, громадські та міжнародні організації тощо. Запропонована модель інституційної взаємодії сприяє підвищенню узгодженості діяльності всіх суб'єктів, забезпечує комплексний підхід щодо надання реабілітаційних послуг і орієнтує публічну систему на потреби військовослужбовців, ветеранів та членів їхніх сімей, що є важливою передумовою вдосконалення публічної ветеранської політики. Ефективність функціонування зазначеної інституційної системи залежить від належної координації суб'єктів, цифровізації, міжсекторального партнерства та достатнього ресурсного забезпечення.

Список літератури:

1. Звіт про роботу Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів за період роботи чотирнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання: рішення Комітету від 04.02.2026 р. (протокол № 235). URL: <https://komspip.rada.gov.ua/uploads/documents/32397.pdf>.
2. Маркіна К. В Апараті ВРУ працює 6% ветеранів – аналіз ЧЕСНО. Рух ЧЕСНО. 13 трав. 2026 р. URL: <https://www.chesno.org/post/6842>.
3. Про затвердження Програми діяльності Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2025 р. № 1173. URL: <https://www.kmu.gov.ua/nras/prozatverdzhennia-prohramy-diialnosti-kabinetu-ministriv-ukrainy-1173-100925>.
4. Маркіна К. Лише 5% держслужбовців у міністерствах є ветеранами – аналіз ЧЕСНО. Рух ЧЕСНО. 30 квіт. 2026 р. URL: <https://veterans.chesno.org/news/6832>.
5. Маркіна К. Третина ветеранів у міністерствах займають керівні посади – результати дослідження. Рух ЧЕСНО. 30 квіт. 2026 р. URL: <https://www.chesno.org/post/6833/>
6. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>.

Yunyk I. H., Plotnichenko S. R., Bezzubko B. I. INSTITUTIONAL MODEL OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THE FIELD OF SOCIO-PSYCHOLOGICAL REHABILITATION OF MILITARY PERSONNEL AND VETERANS IN UKRAINE

A comprehensive analysis has been carried out of the institutional model of public administration in the field of socio-psychological rehabilitation of military personnel and veterans in Ukraine. This article explores the nature of the institutional mechanism as a multi-level system of interaction between state authorities, local self-government bodies, social and healthcare institutions, and non-governmental organisations, which jointly form, implement and control state policy in the field of the socio-psychological rehabilitation of military personnel and veterans. Particular attention is paid to the role of the Verkhovna Rada of Ukraine as a legislative and controlling body, as well as the Cabinet of Ministers of Ukraine as the key coordinator of the executive branch. The functions of central executive bodies, in particular the relevant ministries responsible for implementing specialised areas of rehabilitation, are analysed. Separate attention is given to the activities of regional and local authorities, which implement state policy, organise the provision of social and psychological services, and develop local infrastructure to support military personnel and veterans. Significant attention is given to service-providing institutions – rehabilitation centres, mental health centres, veterans' spaces, Administrative Services Centres and other institutions that directly provide services. The role of the non-governmental sector, which complements the state support system and ensures a comprehensive approach to rehabilitation, is also analysed. The importance of interagency cooperation, cross-sectoral partnerships, digitalisation, financial coordination and monitoring of effectiveness as key mechanisms for the functioning of the system is emphasised.

Based on the analysis carried out, the author proposes a multi-level model of institutional interaction that reflects the systemic integration of the strategic, central, regional, local, service and non-governmental levels of management. The effectiveness of the socio-psychological rehabilitation of military personnel and veterans depends on the coordination of actions across all institutions, the development of partnership mechanisms, and the orientation of the public administration system towards human needs as a key priority of state policy.

Keywords: *public administration, institutional mechanism, institutional model, socio-psychological rehabilitation, military personnel, veterans, veterans' policy, inter-agency cooperation, managerial decision-making.*

Дата першого надходження статті до видання: 30.06.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.07.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 12.08.2026